

BAN CHÍNH SÁCH, CHIẾN LƯỢC TRUNG ƯƠNG

Vụ Khoa học Công nghệ, Đổi mới sáng tạo và Chuyển đổi số

Số 17: 14/10 – 20/10

ĐIỂM TIN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO & CHUYỂN ĐỔI SỐ

TÀI LIỆU TỔNG HỢP THÔNG TIN, MANG TÍNH CHẤT THAM KHẢO

Tin tuần qua

15/10. Mỹ trừng phạt mạng lưới lừa đảo trực tuyến chiếm đoạt hàng tỷ USD của nạn nhân Hoa Kỳ

15/10. Apple sẽ sản xuất robot bàn và trung tâm điều khiển nhà thông minh tại Việt Nam

14/10. Bộ KH&CN công bố hơn 5.000 bộ dữ liệu mở phục vụ cộng đồng nghiên cứu và đổi mới sáng tạo

14/10. IMF cảnh báo các quốc gia chưa có nền tảng quản trị và đạo đức đủ mạnh cho kỷ nguyên AI

16/10. Mỹ cảnh báo nguy cơ thế giới “tách rời” khỏi Trung Quốc nếu nước này tiếp tục siết kiểm soát xuất khẩu

16/10. Mỹ chấp thuận có điều kiện ngân hàng mới do các tỉ phú công nghệ hậu thuẫn, gắn với mạng lưới thân cận ông Trump

15/10. Mỹ cảnh báo hacker lợi dụng thiết bị F5 tấn công mạng chính phủ

16/10. Trung Quốc bị cáo buộc xâm nhập hệ thống mật của Anh trong hơn một thập kỷ

17/10. Trẻ em Đông Nam Á đối mặt rủi ro trực tuyến ở mức đáng báo động

17/10. Google đầu tư 15 tỷ USD xây trung tâm dữ liệu AI tại Ấn Độ – hé lộ “khe hở” trong chính sách quản trị AI

17/10. Lào có kế hoạch ngừng hoạt động khai thác tiền số vào đầu 2026, ưu tiên điện cho ngành tạo giá trị cao

17/10. OpenAI muốn “nắm trọn” hệ sinh thái AI – đẩy mạnh tấn công thị trường doanh nghiệp

15/10. Châu Âu cần một chiến lược chip tốt hơn

19/10. Trung Quốc cáo buộc Mỹ xâm nhập “Trung tâm Thời gian Quốc gia”, cảnh báo rủi ro hạ tầng trọng yếu

19/10. Nhật Bản: Ba ngân hàng lớn hợp tác phát hành stablecoin, mở ra kỷ nguyên tài chính số

19/10. Các “ông lớn” công nghệ Trung Quốc đình chỉ kế hoạch phát hành stablecoin sau chỉ đạo từ Bắc Kinh

17/10. Cuộc cạnh tranh nội địa tiếp sức cho chiến lược bán dẫn của Trung Quốc

TỔNG KẾT XU HƯỚNG

Tuần qua, bức tranh khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số toàn cầu ghi nhận những diễn biến nổi bật xoay quanh ba trục chính: (1) an ninh mạng và chủ quyền dữ liệu, (2) tái cấu trúc chuỗi giá trị công nghệ và AI, và (3) sự chuyển dịch trong tài chính số toàn cầu. Ở Việt Nam, hai điểm sáng nổi bật – 5.000 bộ dữ liệu mở và dự án sản xuất robot của Apple – thể hiện rõ định hướng song hành giữa mở rộng năng lực dữ liệu và thu hút công nghệ tiên tiến.

Trên thế giới, an ninh mạng trở thành tâm điểm khi Mỹ trừng phạt mạng lưới lừa đảo trực tuyến chiếm đoạt hàng tỷ USD, đồng thời cảnh báo về lỗ hổng trong thiết bị F5 bị tin tặc lợi dụng tấn công vào các cơ quan chính phủ. Anh cáo buộc Trung Quốc xâm nhập hệ thống mật suốt hơn một thập kỷ, còn Bắc Kinh đáp trả khi tổ Washington tấn công “Trung tâm Thời gian Quốc gia” – hạ tầng cốt lõi trong quản lý dữ liệu và vận hành mạng lưới thời gian toàn cầu.

Song song, IMF cảnh báo rằng nhiều quốc gia chưa có nền tảng quản trị và đạo đức đủ mạnh để kiểm soát rủi ro trong kỷ nguyên AI, trong khi Google đầu tư 15 tỷ USD xây trung tâm dữ liệu AI tại Ấn Độ, hé lộ khoảng trống trong chính sách quản trị dữ liệu xuyên biên giới. Ở chiều ngược lại, OpenAI tuyên bố mở rộng sang thị trường doanh nghiệp, nhằm “nắm trọn hệ sinh thái AI” – dấu hiệu cho thấy AI đang chuyển từ giai đoạn khám phá sang giai đoạn chiếm lĩnh ứng dụng và hạ tầng.

Trong chuỗi cung ứng bán dẫn, châu Âu kêu gọi một chiến lược chip mạnh mẽ hơn, trong khi Trung Quốc thúc đẩy cạnh tranh nội địa để tự chủ công nghệ lõi – hai phản ứng khác nhau nhưng cùng hướng tới giảm phụ thuộc và củng cố chủ quyền công nghệ. Mỹ cảnh báo thế giới có thể “tách rời” khỏi Trung Quốc nếu nước này tiếp tục kiểm soát xuất khẩu – một tuyên bố phản ánh

mức độ căng thẳng trong “cuộc chiến bán dẫn kéo dài”.

Ở lĩnh vực năng lượng và tài chính số, Lào tuyên bố ngừng khai thác tiền số từ năm 2026 để ưu tiên điện cho sản xuất có giá trị cao, trong khi ba ngân hàng lớn của Nhật Bản hợp tác phát hành stablecoin, mở ra bước ngoặt mới cho tài chính số khu vực châu Á. Trái lại, các tập đoàn công nghệ Trung Quốc đình chỉ kế hoạch stablecoin sau chỉ đạo từ Bắc Kinh – biểu hiện cho sự phân hóa sâu sắc về quan điểm quản lý tài sản số.

Trong nước, hai diễn biến nổi bật thể hiện rõ xu hướng mở dữ liệu – nâng cấp chuỗi sản xuất công nghệ cao. Ngày 14/10, Bộ Khoa học và Công nghệ công bố hơn 5.000 bộ dữ liệu mở phục vụ nghiên cứu và đổi mới sáng tạo, tạo nền tảng cho hệ sinh thái dữ liệu quốc gia và cộng đồng nghiên cứu trong nước. Đây là một bước tiến quan trọng trong việc chuyển dữ liệu công thành tài nguyên phát triển, đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp, viện nghiên cứu và trường đại học tiếp cận nguồn dữ liệu có giá trị. Ngày 15/10, Apple xác nhận sản xuất robot bàn và trung tâm điều khiển nhà thông minh tại Việt Nam, củng cố vị thế của Việt Nam trong chuỗi cung ứng công nghệ cao, đặc biệt trong mảng thiết bị AI-IoT. Động thái này không chỉ mang ý nghĩa đầu tư, mà còn cho thấy Việt Nam đang chuyển từ “điểm đến gia công” sang “nơi đặt nền móng sản xuất thông minh”.

Tuần 14/10–20/10 cho thấy xu hướng “siết chặt an ninh – mở rộng dữ liệu – tăng tốc hạ tầng AI”. Việt Nam nên tập trung các bước “làm chắc bên trong, mở hợp tác bên ngoài” – ưu tiên quản trị an ninh và dữ liệu, đồng thời tận dụng làn sóng đầu tư công nghệ xanh và chuyển dịch chuỗi cung ứng để tạo đột phá ngắn hạn.

15/10. Mỹ trừng phạt mạng lưới lừa đảo trực tuyến chiếm đoạt hàng tỷ USD của nạn nhân Hoa Kỳ

Nguồn: Reuters, Financial Times, Bloomberg

Tải lên từ máy

Ngày 14-15/10 (giờ Washington/London), Mỹ phối hợp Anh triển khai đợt trừng phạt quy mô lớn nhằm vào các mạng lưới lừa đảo trực tuyến

hoạt động công nghiệp tại Đông Nam Á, bị cáo buộc lợi dụng lao động cưỡng bức để thực hiện các chiêu thức “pig-butchering” (dụ dỗ đầu tư tiền số), lừa tình – tài chính và đánh cắp danh tính. Bộ Tài chính Mỹ cùng phía Anh công bố danh sách cá nhân và pháp nhân bị trừng phạt, qua đó nhằm cắt đứt kênh tài chính và dịch vụ hỗ trợ cho các “tổ hợp scam” đặt tại Campuchia, Myanmar và những địa điểm lân cận. Động thái trên diễn ra song song với bước thực thi pháp luật nổi bật: Bộ Tư pháp Mỹ truy tố Chen Zhi (còn gọi “Vincent”), Chủ tịch Prince Holding Group (Campuchia), với cáo buộc chỉ huy mạng lưới lừa đảo tiền số sử dụng lao động bị buôn bán; nhà chức trách Mỹ thông báo thu giữ hơn 14-15 tỷ USD bitcoin liên quan vụ án – một trong những vụ thu giữ tài sản số lớn nhất từ trước tới nay. Theo hồ sơ, mạng lưới này có lúc “đốt” tới 30 triệu USD/ngày tiền nạn nhân đổ vào các sàn giả mạo.

Theo mô tả của giới chức và các hãng tin, cấu trúc hoạt động của các tổ hợp scam gồm: (i) tuyển dụng

lao động xuyên biên giới bằng “bẫy việc làm”, sau đó cưỡng bức làm việc trong các “trại” có kỷ luật hà khắc; (ii) vận hành hệ sinh thái hạ tầng số gồm IP, trang web, ví tiền số và “chợ” rửa tiền; (iii) dùng chiêu thức tâm lý – xã hội để nuôi con mồi, dẫn dụ chuyển tiền vào nền tảng đầu tư giả. Chuỗi giá trị này tạo ra nguồn thu hàng tỷ USD, với phần đáng kể đến từ nạn nhân Mỹ – nhiều trường hợp mất trắng tiền hưu và tiết kiệm.

Về thiệt hại, các bài tổng hợp của Reuters và Bloomberg dẫn số liệu chính quyền Mỹ cho biết tổn thất của người tiêu dùng Hoa Kỳ vì các dạng lừa đảo đầu tư trực tuyến đã vượt 10 tỷ USD trong năm gần nhất, và cộng dồn trên 16 tỷ USD trong vài năm trở lại đây; con số toàn cầu có thể lớn hơn nhiều, khi một số ước tính cho rằng các scam “pig-butchering” đã vượt 75 tỷ USD doanh thu phi pháp.

Financial Times ghi nhận đợt trừng phạt lần này là một phần của chiến dịch rộng hơn nhằm vào các “đầu não” cấu kết tội phạm có tổ chức, tài chính ngầm và bất động sản để rửa tiền. Các biện pháp bao gồm phong tỏa tài sản, cấm giao dịch với công dân/tổ chức Mỹ – Anh, và truy vết các chuỗi trung gian cung cấp hạ tầng số cho hoạt động lừa đảo. Mục tiêu ngắn hạn là gây gián đoạn tài chính; mục tiêu dài hạn là cô lập mạng lưới, tăng chi phí vận hành và thúc đẩy hợp tác điều tra/liên hoàn cường chế giữa các nước.

14/10. Bộ KH&CN công bố hơn 5.000 bộ dữ liệu mở phục vụ cộng đồng nghiên cứu và đổi mới sáng tạo

Nguồn: Vneconomy

Tải lên từ máy

Theo Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), hơn 5.000 bộ dữ liệu từ các viện, trường, trung tâm nghiên cứu trực thuộc đã được chuẩn hóa và công bố công khai trên Cổng dữ liệu khoa học và công nghệ quốc gia (<https://data.most.gov.vn>), đánh dấu bước tiến quan trọng trong chiến lược mở dữ liệu phục vụ

nghiên cứu, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Các bộ dữ liệu bao gồm thông tin về công trình nghiên cứu, kết quả đề tài, sáng chế, thiết bị khoa học, năng lượng, môi trường, nông nghiệp, y sinh và công nghệ vật liệu. Dữ liệu được gắn mã định danh, tuân thủ tiêu chuẩn FAIR (Findable – Accessible – Interoperable – Reusable), cho phép tìm kiếm, trích xuất và tích hợp vào hệ thống phân tích lớn (big data). Theo Thứ

trưởng Bộ KH&CN Bùi Thế Duy, việc công bố dữ liệu không chỉ góp phần tăng tính minh bạch, chia sẻ tri thức khoa học, mà còn giúp doanh nghiệp và nhà nghiên cứu trong và ngoài nước tối ưu chi phí R&D, thúc đẩy đổi mới sáng tạo mở. Bộ KH&CN cho biết sẽ tiếp tục mở rộng kho dữ liệu, hướng tới kết nối với mạng lưới dữ liệu khoa học ASEAN và quốc tế trong giai đoạn 2026–2030.

15/10. Apple sẽ sản xuất robot bàn và trung tâm điều khiển nhà thông minh tại Việt Nam

Nguồn: Bloomberg

Theo Bloomberg, Apple sẽ mở rộng dây chuyền sản xuất tại Việt Nam để chế tạo robot bàn (tabletop robot) và trung tâm điều khiển nhà thông minh (home hub) – hai sản phẩm chiến lược trong kế hoạch mở rộng hệ sinh thái thiết bị gia dụng thông minh. Mẫu home hub dự kiến ra mắt năm 2026, trang bị màn hình cảm ứng 7 inch, tích hợp Siri, camera và tính năng gọi video, cho phép người dùng quản lý các thiết bị trong nhà, xem nội dung hoặc điều khiển hệ thống HomeKit. Tiếp đó, Apple dự kiến tung ra robot bàn thông minh

Tải lên từ máy

vào 2027, sở hữu màn hình 9 inch có khả năng xoay và điều hướng linh hoạt, được mô tả như “trợ lý AI gia đình thế hệ mới”. Cả hai thiết bị sẽ được lắp ráp tại Việt Nam thông qua hợp tác với BYD, đối tác sản xuất lâu năm của Apple tại châu Á. Nguồn tin của Bloomberg cho biết động thái này nằm trong chiến lược giảm phụ thuộc vào chuỗi cung ứng Trung Quốc và mở rộng sản xuất sang Đông Nam Á, nơi chi phí cạnh tranh và môi trường chính trị ổn định hơn. Dù mảng thiết bị nhà thông minh chưa đóng góp lớn vào doanh thu của Apple, các chuyên gia đánh giá kế hoạch này là bước đi nhằm đa dạng hóa danh mục sản phẩm, củng cố năng lực sản xuất toàn cầu và tăng tính gắn kết của hệ sinh thái Apple trong kỷ nguyên AI – IoT.

19/10. Các “ông lớn” công nghệ Trung Quốc đình chỉ kế hoạch phát hành stablecoin sau chỉ đạo từ Bắc Kinh

Nguồn: Financial Times

Tải lên từ máy

Theo Financial Times, một loạt tập đoàn công nghệ lớn của

Trung Quốc, trong đó có Ant Group (thuộc Alibaba Group) và JD.com, đã tạm dừng dự án phát hành stablecoin tại Hồng Kông. Quyết định được đưa ra sau khi nhà chức trách Trung Quốc – bao gồm People’s Bank of China (PBOC) và Cyberspace Administration of China (CAC) – trực tiếp can thiệp

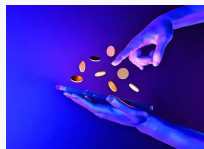
và cảnh báo không cho phép các doanh nghiệp tư nhân phát hành tiền kỹ thuật số được gắn với fiat. Mặc dù Hồng Kông từ tháng 5 đã thông qua luật cấp phép cho nhà phát hành stablecoin gắn với đồng nội tệ hoặc ngoại tệ, các tập đoàn công nghệ vẫn bị khuyên “không tham gia đợt đầu” vì cơ quan quản lý lo ngại việc để tư nhân kiểm soát tiền tệ sẽ ảnh hưởng đến quyền chủ quyền tài chính và gây rủi ro hệ thống. Theo bài viết, động thái này cho thấy Bắc Kinh đang ưu tiên kiểm soát chặt “tiền kỹ thuật số tư

nhân” trong khi tiếp tục phát triển và mở rộng mô hình e-CNY – đồng nhân dân tệ số do nhà nước phát hành. Các chuyên gia lưu ý rằng, việc đình trệ này có thể làm chậm lại tham vọng quốc tế hóa đồng nhân dân tệ thông qua stablecoin và đồng thời là dấu hiệu rõ ràng rằng Trung Quốc sẽ không nhượng bộ nếu quyền phát hành tiền kỹ thuật số rơi vào tay khu vực tư nhân – nhất là trong bối cảnh cạnh tranh quyền lực tiền tệ toàn cầu.

19/10. Nhật Bản: Ba ngân hàng lớn hợp tác phát hành stablecoin, mở ra kỷ nguyên tài chính số

Nguồn: Reuters

Theo Reuters, ba tổ chức tài chính hàng đầu Nhật Bản –

Tải lên từ máy

Mitsubishi UFJ Financial Group, Sumitomo Mitsui Financial Group và Mizuho Financial Group – đang lên kế hoạch phát hành chung một stablecoin được gắn với đồng yen Nhật, và có khả năng mở rộng sang phiên bản gắn với đô la Mỹ trong tương lai. Theo kế hoạch, stablecoin sẽ được thiết kế dành cho khách hàng doanh nghiệp với chế độ chuyển giao liên ngân hàng theo tiêu chuẩn kỹ thuật pháp lý

đồng bộ và bắt đầu bằng phiên bản yen Nhật trước rồi có thể phát hành phiên bản đô la. Việc này đánh dấu một bước tiến đáng chú ý trong nỗ lực số hóa hệ thống tài chính tại Nhật Bản, nơi các ngân hàng lớn muốn chủ động tham gia vào lĩnh vực tiền điện tử được bảo đảm bằng tài sản thực. Việc chọn phát hành đồng yen-pegged trước cho thấy ưu tiên với thị trường trong nước, đồng thời giữ cửa mở cho thị trường quốc tế thông qua dự kiến phát hành đồng đô la Mỹ sau này. Về tác động, việc hợp tác giữa các ngân hàng lớn tạo ra tín hiệu cho thấy ngành ngân hàng Nhật muốn chủ động đổi mới hơn

thay vì chỉ theo dõi từ xa các xu hướng fintech và tiền mã hóa toàn cầu. Việc áp dụng tiêu chuẩn chung giữa ba tổ chức cũng có thể giúp giảm chi phí giao dịch, tăng tính minh bạch và khả năng tích hợp với hệ thống thanh toán hiện hữu. Động thái này của các ngân hàng lớn Nhật Bản phản ánh định hướng số hóa và quốc tế hóa hoạt động tài chính, đồng thời tiềm ẩn cả cơ hội và thách thức từ việc thiết lập khung pháp lý, bảo đảm an toàn hệ thống tới việc xử lý rủi ro thị trường liên quan tới stablecoin. Với dự án này, ngành ngân hàng Nhật đang đặt mình ở vị trí năng động hơn trong kỷ nguyên tài chính số.

17/10. Trẻ em Đông Nam Á đối mặt rủi ro trực tuyến ở mức đáng báo động

Nguồn: SCMP

Tải lên từ máy

Một chỉ số mới do DQ Institute công bố cho thấy 79% trẻ em 8-18 tuổi tại Đông Nam Á đã từng gặp ít nhất một rủi ro trên mạng trong giai đoạn hậu đại dịch—cao hơn mức trung bình toàn cầu 76%. Các rủi ro phổ biến gồm bắt nạt trực tuyến, phơi nhiễm nội dung bạo lực/đôi truy, lừa đảo, tiếp xúc với người lạ và rối loạn sử dụng mạng xã hội. Kết quả phản ánh tình trạng “phơi nhiễm cao nhưng bảo vệ thấp”, khi năng lực quản trị và dịch vụ hỗ trợ chưa theo kịp tốc độ số hóa khu vực. Theo bộ đo lường của DQ Institute, nhóm rủi ro thường gặp gồm: bắt nạt trực tuyến (≈45%), rủi ro danh tiếng (≈39%), nội dung bạo lực/nhảy cảm (≈29%), đe dọa an ninh mạng

(≈28%), gặp gỡ người lạ (≈17%) và rối loạn game (≈13%). Các tỷ lệ tham chiếu từ chỉ số COSI/CPC các năm trước cho thấy xu hướng bền bỉ của rủi ro đối với trẻ vị thành niên trong khu vực. Các chuyên gia cảnh báo khoảng trống thể chế: thiếu khung đánh giá theo độ tuổi, quy trình báo cáo–gỡ bỏ nội dung có hại, dịch vụ hỗ trợ tâm lý–pháp lý, cũng như cơ chế điều phối liên ngành và chia sẻ dữ liệu giữa cơ quan công quyền–nền tảng số–nhà trường. Chỉ số mới được kỳ vọng trở thành công cụ chuẩn hóa và so sánh tiến độ bảo vệ trẻ em trên môi trường số giữa các quốc gia, qua đó gợi ý ưu tiên chính sách như giáo dục kỹ năng số, tiêu chuẩn an toàn nền tảng, hỗ trợ nạn nhân và tăng cường điều tra số. Thông điệp chung: nếu không nâng cấp “hàng rào bảo vệ” ở gia đình, nhà trường, nền tảng và pháp luật, mức độ phơi nhiễm rủi ro của trẻ em Đông Nam Á sẽ tiếp tục ở ngưỡng đáng lo.

16/10. Mỹ cảnh báo nguy cơ thế giới “tách rời” khỏi Trung Quốc nếu nước này tiếp tục siết kiểm soát xuất khẩu

Nguồn: Financial Times

Financial Times đưa tin Washington cảnh báo rằng nếu Bắc Kinh mở rộng các biện pháp kiểm soát xuất khẩu đối với đất hiếm và khoáng vật chiến lược, động thái này có thể đẩy thế giới tới “tách rời” khỏi Trung Quốc, thay vì mục tiêu “giảm rủi ro” mà nhiều nền kinh tế theo đuổi. Theo bài viết, các quy định mới của Trung Quốc không chỉ yêu cầu giấy phép với nguyên liệu thô, mà còn có thể buộc doanh nghiệp nước ngoài xin phép khi xuất khẩu sản phẩm có chứa linh kiện/vật liệu nguồn gốc Trung Quốc, kể cả ở tỷ lệ nhỏ, làm dấy lên lo ngại gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu. Thông điệp cứng rắn của Mỹ được đưa ra trong bối cảnh Bắc Kinh vừa mở rộng danh mục

Tải lên từ máy

kiểm soát với một số nguyên tố đất hiếm và công nghệ tinh luyện, với mục tiêu hạn chế người dùng thuộc lĩnh vực quốc phòng và bán dẫn tiên tiến. Washington cho rằng đây là “đòn bẩy” chính trị-kinh tế có thể khiến các nền kinh tế phải đẩy nhanh đa dạng hóa nguồn cung, giảm phụ thuộc vào vật liệu Trung Quốc. Phía Trung Quốc đáp lại rằng các biện pháp kiểm soát là “hợp pháp” và nhằm bảo vệ an ninh quốc gia, đồng thời xem đây là phản ứng trước các hạn chế công nghệ do Mỹ dẫn dắt. Căng thẳng leo thang khiến các nước nhập khẩu từ Mỹ, châu Âu đến Nhật Bản ráo riết tìm nguồn thay thế, thúc đẩy đầu tư tinh luyện trong nước và ký các thỏa thuận chuỗi cung ứng mới. Bức tranh cho thấy “cuộc chiến tài nguyên công nghệ” đang dịch chuyển từ chip sang vật liệu nền, với rủi ro phân mảnh thương mại gia tăng nếu hai bên không hạ nhiệt.

14/10. IMF cảnh báo các quốc gia chưa có nền tảng quản trị và đạo đức đủ mạnh cho kỷ nguyên AI

Nguồn: Reuters

Tải lên từ máy

sống trí tuệ nhân tạo đang lan rộng nhanh hơn khả năng quản lý. Phát biểu tại Washington ngày 13/10, bà nhấn mạnh AI có thể mang lại “bước nhảy năng suất chưa từng có” nhưng cũng tiềm ẩn nguy cơ gia tăng bất bình đẳng, mất việc làm và lạm dụng dữ liệu nếu không được kiểm soát. IMF cảnh báo rằng hơn 40% việc làm toàn cầu có thể chịu tác động đáng kể bởi tự động hóa

Theo Reuters, Tổng giám đốc Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) Kristalina Georgieva cho rằng phần lớn các quốc gia “chưa có nền tảng pháp lý và đạo đức vững chắc” để ứng phó với làn

AI, đặc biệt ở các nền kinh tế đang phát triển – nơi khung thể chế yếu và khả năng tái đào tạo nhân lực còn hạn chế. Georgieva kêu gọi các chính phủ “hành động sớm, hành động thông minh” để xây dựng hệ thống quy định, tiêu chuẩn đạo đức, và chiến lược bảo vệ người lao động, thay vì chỉ tập trung vào lợi nhuận hay tốc độ triển khai công nghệ. Bà cũng nhấn mạnh vai trò của hợp tác quốc tế trong thiết lập “luật chơi toàn cầu” về AI, tương tự khuôn khổ chống rửa tiền hay biến đổi khí hậu. Theo IMF, nếu được quản trị tốt, AI có thể giúp tăng GDP toàn cầu thêm 1,5% trong thập kỷ tới; nhưng nếu bị lạm dụng hoặc điều chỉnh sai, nó có thể làm trầm trọng thêm bất bình đẳng và rủi ro tài chính xã hội.

16/10. Trung Quốc bị cáo buộc xâm nhập hệ thống mật của Anh trong hơn một thập kỷ

Nguồn: Bloomberg

Bloomberg dẫn lời hai cựu quan chức an ninh cấp cao và nhiều nguồn trong chính phủ Anh cho biết trong hơn một thập niên, các tác nhân được cho là thuộc nhà nước Trung

Tải lên từ máy

Quốc đã truy cập có hệ thống vào hệ thống máy chủ của chính phủ Vương quốc Anh, khai thác các thông tin thuộc phân loại thấp và trung bình, bao gồm các tài liệu được đánh dấu “official-sensitive” và “secret”. Theo các nguồn, dữ liệu bị truy cập không chỉ là các tài liệu công vụ mà còn bao gồm “thông tin liên quan tới việc hình thành chính sách”, thư từ ngoại giao và các thông tin riêng tư của lãnh đạo chính phủ. Tuy nhiên, báo cáo nêu rõ hệ thống lưu trữ các tài liệu phân loại “top secret” – mức cao nhất về bảo mật của chính phủ Anh – chưa bị xâm phạm. Một trong những vụ việc liên quan tới một trung tâm dữ liệu tại London, vốn từng

được chính phủ Anh (dưới thời đảng Bảo thủ) cân nhắc phương án phá hủy vì lo ngại an ninh sau khi trung tâm này được mua lại bởi tổ chức có liên hệ với Trung Quốc. Phía chính phủ Anh sau đó xác nhận rằng các hệ thống dùng để trao đổi “thông tin nhạy nhất” vẫn an toàn và “không bị xâm phạm”. Sự việc được ghi nhận trong bối cảnh chính quyền hiện tại của Keir Starmer phải đối mặt với áp lực từ phe đối lập và dư luận về chính sách với Trung Quốc, đặc biệt sau khi vụ truy tố hai công dân Anh bị cáo buộc gián điệp cho Trung Quốc bị đình lại vì thiếu bằng chứng liên quan tới việc Trung Quốc được chính thức xác định là “mối đe dọa an ninh quốc gia”. Kết luận: Vụ việc cho thấy mối nguy an ninh mạng kéo dài và có hệ thống mà phía Anh cho rằng đến từ Trung Quốc, dù chính phủ Anh khẳng định các hệ thống bảo mật cao nhất vẫn chưa bị xâm phạm. Diễn biến này đặt ra thách thức lớn đối với hoạch định chính sách an ninh quốc gia, quản trị nội bộ và khả năng phòng vệ trước các hoạt động gián điệp mạng trong tương lai.

17/10. Cuộc cạnh tranh nội địa tiếp sức cho chiến lược bán dẫn của Trung Quốc

Nguồn: South China Morning Post

Tải lên từ máy

Các đô thị lớn của Trung Quốc đang đua nhau thu hút vốn và phát triển ngành bán dẫn như một phần của chiến lược đẩy mạnh tự chủ chip trước áp lực kiểm soát xuất khẩu từ phía Mỹ. Tại Thâm Quyển, một quỹ trị giá 5 tỷ nhân dân tệ (tương đương khoảng US\$700 triệu) vừa được chính quyền thành phố cùng một đơn vị đầu tư nhà nước cấp quận khởi lập để rót vào thiết kế chip, linh kiện quan trọng và công nghệ đóng gói tiên tiến. Quỹ này vận hành trong 10 năm. Tại Thượng Hải, các sáng kiến tương tự đang diễn ra: một doanh nghiệp thiết bị chip công bố quỹ 1,5 tỷ nhân dân tệ; đồng thời một quỹ

cổ phần tư nhân trị giá 5,7 tỷ nhân dân tệ được thiết lập với hơn 70% vốn do một công ty đầu tư nhà nước bảo trợ. Ở khu vực đồng bằng sông Dương Tử, tại Hàng Châu, một quỹ trị giá 10 tỷ nhân dân tệ được thành lập vào cuối tháng 8, nhằm biến thành ngành then chốt của thành phố. Đồng thời, tại Hồ Bắc, chính quyền cùng một doanh nghiệp đầu tư nắm gần 50% cổ phần trong một liên doanh trị giá 20,7 tỷ nhân dân tệ để bao trùm chuỗi cung ứng từ thiết kế đến sản xuất và phân phối chip. Theo báo cáo của một trung tâm nghiên cứu công nghệ cao tại Thâm Quyển, năm 2024 ngành bán dẫn Trung Quốc đạt quy mô khoảng 1,8 nghìn tỷ nhân dân tệ (khoảng ~US\$250 tỷ). Tuy nhiên, báo cáo cũng cảnh

báo rằng Trung Quốc vẫn đang mắc các thất cổ chai ở các công đoạn sản xuất tiên tiến, đóng gói và thiết bị chế tạo chip, dù đã đạt nhiều tiến bộ trong thiết kế và công nghệ thiết bị. Việc các thành phố lớn của Trung Quốc dốc lực đầu tư vào ngành bán dẫn thể hiện một chiến lược song hành: vừa thúc đẩy cạnh tranh nội bộ giữa các vùng, vừa tăng cường năng lực quốc gia đối mặt với áp lực từ Mỹ. Mặc dù còn tồn tại những thách thức về công nghệ lõi và chuỗi cung ứng, xu hướng này cho thấy Trung Quốc đang biến cuộc đua chip thành một mặt trận địa phương có vai trò then chốt trong cạnh tranh công nghệ toàn cầu.

17/10. Lào có kế hoạch ngừng hoạt động khai thác tiền số vào đầu 2026, ưu tiên điện cho ngành tạo giá trị cao

Nguồn: Reuters

Theo Reuters, Thứ trưởng Năng lượng Chanthaboun

Tải lên từ máy

Soukaloun cho biết Lào dự định chấm dứt cung cấp điện cho các trang trại đào tiền số vào cuối quý I/2026, chuyển nguồn lực sang các ngành được coi là đóng góp nhiều hơn cho tăng trưởng như trung tâm dữ liệu AI, luyện kim và xe điện. Đây là sự đảo chiều so với chính sách năm 2021 vốn thu hút làn sóng thợ

đào nhờ nguồn điện không hóa thạch giá rẻ. Hiện mức tiêu thụ điện của khối đào tiền số đã giảm còn khoảng 150 MW, từ đỉnh 500 MW giai đoạn 2021-2022. Soukaloun lý giải đào tiền số “không tạo nhiều giá trị” về việc làm và chuỗi cung ứng. Kế hoạch cắt điện vốn định thực hiện từ năm 2024 nhưng được lùi lại vì thủy điện dồi dào sau mùa mưa lớn, cho phép tăng xuất khẩu sang Thái Lan và Việt Nam. Lào – thường được gọi là “cục pin Đông Nam Á” – cũng đang xem xét nâng công suất xuất khẩu song phương

sang Việt Nam và nỗ lực khôi phục hành lang LTMS để nối lại các lô điện sang Singapore. Bối cảnh năng lượng của Lào còn có các vấn đề pháp lý tồn đọng, trong đó nước này đang trọng tài với Power Construction Corp (Trung Quốc) liên quan 555 triệu USD công nợ ở một dự án thủy điện. Tuy vậy, chính phủ khẳng định ưu tiên chiến lược vẫn là vai trò đầu mối năng lượng sạch khu vực, thay vì duy trì điện giá rẻ cho các mỏ đào tiền số tiêu thụ lớn nhưng giá trị gia tăng thấp.

15/10. Mỹ cảnh báo hacker lợi dụng thiết bị F5 tấn công mạng chính phủ

Nguồn: Reuters

Tải lên từ máy

Hoa Kỳ đã phát đi cảnh báo khẩn đối với các cơ quan chính phủ, rằng những kẻ tấn công mạng đang tận dụng lỗ hổng trong thiết bị F5 để xâm nhập hệ thống nội bộ. Cơ quan An ninh mạng & Hạ tầng (CISA) yêu cầu các bộ ngành và tổ chức liên quan phải kiểm tra khẩn cấp bản vá, rà soát cấu hình và triển khai các biện pháp phòng ngừa rủi ro. Theo các thông báo chính thức, lỗ hổng bị khai thác nằm ở sản phẩm BIG-IP – vốn được sử dụng rộng rãi trong cân bằng tải và quản lý lưu lượng mạng. Hacker đã dùng kỹ thuật tinh vi để lún sâu vào mạng lưới và duy trì truy cập lâu dài, từ đó có thể thu thập dữ liệu nhạy cảm, can thiệp cấu hình hoặc chiếm quyền điều hành các dịch vụ. Sự việc

ngghiêm trọng vì thiết bị F5 được triển khai ở nhiều hệ thống trọng yếu của các cơ quan và tổ chức chính phủ; nếu bị khai thác, hậu quả có thể lan rộng thành sự cố chuỗi cung ứng an ninh mạng. Chính quyền khuyến nghị các tổ chức chuyển đổi sang phiên bản phần mềm mới, vô hiệu hóa các chức năng không cần thiết và áp dụng xác thực đa yếu tố để hạn chế rủi ro. Diễn biến mới cho thấy các thiết bị hạ tầng mạng chủ đạo đang trở thành điểm tấn công chiến lược trong kỷ nguyên gián điệp số. Trong bối cảnh Trung Quốc và các quốc gia khác bị nghi ngờ đứng sau nhiều vụ xâm nhập mạng, cảnh báo của Mỹ không chỉ là biện pháp kỹ thuật mà còn mang tính chính sách, nhấn mạnh an ninh quốc gia gắn chặt với công tác kiểm soát rủi ro an ninh số.

17/10. OpenAI muốn “nắm trọn” hệ sinh thái AI – đẩy mạnh tấn công thị trường doanh nghiệp

Nguồn: Financial Times

Financial Times cho biết OpenAI đang mở rộng hiện diện trên toàn chuỗi giá trị AI, từ ứng dụng người dùng đến bộ công cụ cho doanh nghiệp, với mục tiêu trở thành “lõi hạ tầng” của kỷ nguyên trí tuệ nhân tạo. Công ty chuyển trọng tâm sang khách hàng doanh nghiệp để tạo dòng doanh thu đủ lớn nuôi các khoản đầu tư trung tâm dữ liệu và hạ tầng tính toán quy mô lớn. Động thái gần đây – giới thiệu các phần mềm nội bộ dựa trên mô hình ngôn ngữ lớn – cho thấy OpenAI sẵn sàng cạnh tranh

Tải lên từ máy

trực diện với phần mềm doanh nghiệp truyền thống; hệ quả là cổ phiếu một số công ty như DocuSign, HubSpot từng bị bán mạnh. Dù vậy, OpenAI đồng thời thể hiện thiện chí hợp tác với chính những đối tác tiềm năng đó, tạo ra câu hỏi chiến lược: đối tác hay đối thủ? Theo FT, để bứt phá bền vững ở mảng doanh nghiệp, OpenAI cần xây dựng hệ sinh thái tích hợp sâu với công nghệ hiện có và làm rõ vị trí của mình trong chuỗi giá trị, tránh rủi ro “khó được chấp nhận” nếu khách hàng lo ngại bị phụ thuộc vào một nhà cung cấp duy nhất. Tóm lại, tham vọng “sở hữu mọi thứ” của OpenAI có thể giúp hãng chiếm vị thế trung tâm trong làn sóng AI, nhưng cũng kéo theo thách thức về nguồn lực, quan hệ đối tác và khả năng “tiêu hóa” nhiều mảng kinh doanh cùng lúc.

16/10. Mỹ chấp thuận có điều kiện ngân hàng mới do các tỉ phú công nghệ hậu thuẫn, gắn với mạng lưới thân cận ông Trump

Nguồn: Financial Times

Tải lên từ máy

Financial Times cho biết các cơ quan quản lý Mỹ đã phê duyệt có điều kiện cho Erebor Bank—ngân hàng do doanh nhân công nghệ Palmer Luckey đồng sáng lập cùng Joe Lonsdale, với hậu thuẫn

từ các nhà đầu tư nổi bật như Founders Fund (Peter Thiel) và Haun Ventures. Erebor đặt mục tiêu phục vụ “nền kinh tế đổi mới” của Mỹ, tập trung vào các lĩnh vực AI, tài sản số/tiền mã hóa, công nghệ quốc phòng và sản xuất công nghệ, hoạt động theo mô hình số từ Columbus (Ohio) và New York. Ngân hàng được vốn hóa 275 triệu USD và xin phép chỉ trong khoảng 4 tháng trước khi được chấp thuận có điều kiện. Theo FT, quyết định của OCC (Văn phòng Kiểm soát Tiền tệ)

được xem là tín hiệu cởi mở hơn với các hoạt động gắn tài sản số trong khuôn khổ ngân hàng; phía Erebor khẳng định mô hình thận trọng, không phải “ngân hàng tiền mã hóa rủi ro cao”. Tuy vậy, việc các nhà sáng lập và một số nhà đầu tư có liên hệ chính trị với Tổng thống Donald Trump đã làm dấy lên chỉ trích về khả năng “ưu ái”. OCC dưới thời Jonathan Gould bác bỏ cáo buộc thiên vị, nhấn mạnh quy trình chuẩn và các điều kiện bắt buộc Erebor phải đáp ứng trước khi vận hành đầy đủ. Bối cảnh hình thành Erebor là khoảng trống dịch vụ tài chính cho doanh nghiệp công nghệ sau cú sụp đổ của SVB năm 2023. Việc cấp phép—dù có điều kiện—cho thấy nỗ lực đa dạng hóa hệ thống ngân hàng phục vụ khu vực công nghệ cao, đồng thời mở ra tranh luận về ranh giới giữa thúc đẩy đổi mới và rủi ro ổn định tài chính khi ngân hàng tiến sâu vào các lĩnh vực mới như AI và tài sản số.

15/10. Châu Âu cần một chiến lược chip tốt hơn

Nguồn: Financial Times

Theo Financial Times,

Liên minh châu Âu hiện đang

lúng túng giữa các áp lực địa chính trị và nhu cầu công nghệ khi tiến trình kiểm soát chip trở thành trọng tâm cạnh tranh toàn cầu. Sự kiện Hà Lan thu hồi quyền quản lý công ty sản xuất chip Nexperia từ tay chủ sở hữu Trung Quốc Wingtech được nhắc tới như một “bước ngoặt” trong nhận thức an ninh kinh tế châu Âu: EU không còn chỉ coi chip là sản phẩm tiêu dùng mà là

Tải lên từ máy

tài sản chiến lược phải bảo vệ. Dẫu Nexperia chủ yếu sản xuất chip cơ bản, nhà máy của họ đóng vai trò quan trọng trong chuỗi giá trị châu Âu và thể hiện lỗ hổng khi để quyền kiểm soát công nghệ rơi vào tay nhà đầu tư nước ngoài. FT cho rằng EU cần từ bỏ quan điểm “mở cửa tuyệt đối” khi nói đến công nghệ chiến lược, và phát triển chiến lược chip có chủ quyền rõ ràng gồm chính sách kích thích sản xuất nội địa, bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ, kiểm soát đầu tư nước ngoài và phối hợp chính sách chip giữa các quốc gia thành viên. Trường hợp

Nexperia cũng cho thấy mức độ ràng buộc giữa chính sách kiểm soát xuất khẩu của Mỹ và quyết sách công nghiệp an ninh của các đồng minh một thực tế mà châu Âu phải tính tới khi thiết kế chính sách “chủ quyền công nghệ”. Thông điệp của FT: nếu không nhanh chóng định hình khung chiến lược bán dẫn toàn EU, châu Âu sẽ tiếp tục ở thế bị động khi các đối thủ tăng tốc, còn các quyết định ứng biến đơn lẻ sẽ chỉ làm gia tăng chi phí và rủi ro đứt gãy chuỗi cung ứng.

19/10. Trung Quốc cáo buộc Mỹ xâm nhập “Trung tâm Thời gian Quốc gia”, cảnh báo rủi ro hạ tầng trọng yếu

Nguồn: Reuters

Tải lên từ máy

Theo Reuters, Bộ An ninh Quốc gia Trung Quốc ngày 19/10/2025 cho biết đã phát hiện một chiến dịch xâm nhập mạng kéo dài của National Security Agency (NSA) Hoa Kỳ

nhắm vào National Time Service Center – cơ quan chịu trách nhiệm phát sinh, duy trì và phát sóng chuẩn thời gian quốc gia của Trung Quốc. Bộ tố cáo rằng NSA đã khai thác lỗ hổng trong dịch vụ nhắn tin của một hãng điện thoại nước ngoài vào năm 2022, xâm nhập thiết bị di động và mạng nội bộ của nhân viên. Thông báo nêu rõ các cuộc tấn công tiếp diễn qua năm 2023 và 2024, nhằm vào cả hệ thống tính thời gian mặt đất có độ

chính xác cao – một hạ tầng then chốt hỗ trợ các ngành như truyền dẫn viễn thông, tài chính và lưới điện. Trung Quốc cảnh báo rằng nếu hệ thống này bị đứt, có thể gây gián đoạn lớn cho “mạng lưới liên lạc, hệ thống tài chính và cấp điện quốc gia”. Phía Mỹ chưa đưa ra bình luận chính thức về cáo buộc. Trong khi đó, đại sứ quán Hoa Kỳ tại Bắc Kinh chỉ lặp lại thông điệp rằng các tác nhân mạng nguồn gốc Trung Quốc “là mối đe dọa tích cực và lâu dài” đối với chính phủ và doanh nghiệp Mỹ. Vụ việc diễn ra trong bối cảnh căng thẳng công nghệ và an ninh mạng giữa hai nước đang leo thang, và được giới quan sát xem là dấu hiệu mới của “cuộc chiến không gian số” nơi hạ tầng then chốt như chuẩn thời gian quốc gia trở thành mục tiêu tấn công chiến lược.

17/10. Google đầu tư 15 tỷ USD xây trung tâm dữ liệu AI tại Ấn Độ – hé lộ “khe hở” trong chính sách quản trị AI

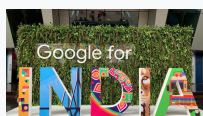
Nguồn: Financial Times

Google vừa công bố kế

hoạch đầu tư 15

tỷ USD trong 5

năm để xây dựng trung tâm dữ liệu AI công suất 1 GW tại Visakhapatnam, bang Andhra Pradesh, hợp tác với Adani Group và Airtel. Trung tâm này được lựa chọn bởi vị trí gần tuyến cáp quang biển liên kết với 15 quốc gia, giúp tối ưu kết nối quốc tế. Dự án dự kiến tạo ra hơn 6.000 việc làm trực tiếp và đồng hành với mục tiêu của bang phát triển 6 GW tổng công

Tải lên từ máy

s suất trung tâm dữ liệu đến 2029. Tuy vậy, FT cảnh báo dự án cũng làm lộ những lỗ hổng quan trọng trong quản lý môi trường và an ninh AI. Chính quyền địa phương và liên bang Ấn Độ hiện thiếu một chính sách quốc gia đồng bộ trong kiểm soát tiêu thụ điện, sử dụng nước và tác động hệ sinh thái của các trung tâm dữ liệu quy mô lớn. FT nhấn mạnh rằng các trung tâm này, ngay cả khi sử dụng năng lượng tái tạo, vẫn có thể đặt sức ép lớn lên hệ thống lưới điện và nguồn nước tại các vùng vốn đã dễ bị khô hạn. Mối lo khác là vấn đề kiểm soát dữ liệu

và quyền áp đặt luật pháp: bang Andhra Pradesh đã tiến hành các bước để tránh áp dụng luật Ấn Độ đối với dữ liệu được xử lý offshore – một động thái gây lo ngại rằng dữ liệu có thể nằm ngoài phạm vi bảo vệ thông thường của quốc gia. Tóm lại, trong khi Google mở rộng đáng kể năng lực hạ tầng AI tại Ấn Độ – một nước đang ước vọng dẫn đầu công nghệ – FT nhấn mạnh, để phát triển bền vững, quốc gia này cần nhanh chóng xây dựng chính sách quản trị AI, kiểm soát môi trường và pháp lý phù hợp, tránh để “công nghệ chạy trước thể chế.”